

עין משפט
נר מצוה

ב א מ״ פ״ג הלכות
עירובין הלכה ב:
ג ב ג מ״ שם טו״ע
א״ח ק״ שׁעב ס״ה:
ד ד מ״ שם הלכה ג טור
ש״ע שם סעיף ו:
ה ה מ״ שם הלכה י טור
ש״ע שם סעיף ז:

רבינו חננאל

הוא דאמרין מכדי כמה יתיר מרובע על היציגול רביעי, וכל אמתא בריבועא חומשיא ותיר חומשיא באלכסנטא בשיביר נבי חומשא סגי פשוטה היא. אמר רב נחמן מתני' דווקא חלון בין שתי חצירות הוא בדענין שת' עשרה, אבל חלון שבין שני בתים אפי' למעלה מעשרה מערבין אחד, דביתא דמלי דמי דביתא דמלי רב עליה מהא דתניא אחד חלון שבין שתי חצירות, ואחד חלון

A diagram showing a square with an inscribed circle. Inside the circle, there is a smaller square. The vertices of the inner square are located at the midpoints of the sides of the outer square. Dashed lines represent the horizontal and vertical axes of the circle and the square.

על אמה דמרוצב יוחר על העיגול
רביע וצריבע הפנימי אין צו כי אס
צ' שהרי הוא חצוי של חציון דהיינו
חילתא פחות מן העיגול אלא שהש"ס
צבוקה ור' יוחנן דהכא [א] טעו בצדדיה
והיו צבוקים שעל ההיקף אחריו
והשתא אחי ספיר מה דנקט פלגא
דהכל קאי אריבעו החציון כלומר
עיגולא מגו ריבועא ריבעא כלומר
פחות רביע מריבעו החציון ריבועא
מגו עיגולא פלגא ממנה שנסאר
צריבעו החציון על ריבועו הפנימי
דהוא נמי חציו של פנימי:

ובלכר שלא יורידו למטה.
דוקא לפי שאין פתח
בנייהם שאין החצירות יכולין לערוב
יחד אבל אם יש פתח בצותל זה
ועירבו מותר להוריד ולהביא לבתים
מן החצר ומן הבתים מעלין על
הכותל ואמרי' מתני' דלא כר"ש
דלריי' מותר להוריד ולהביא אע"ג
דלא עירבו דאמר לקמן (דף עט.) גבות
חצירות וקרפופות רשות אחת לכלים
שבתו בצוקן אי נמי אפילו כר"ש
אמרי' ומאי למטה למטה לבתים הכי

וְרַבִּי יוֹחָנָן אָמַר בְּדִיּוּנֵי דְקִיסְרִי ב'ו'. דְּקִסְרָא אֲמַתָּא צְרִיבְעָא תִּירֵי
אֲמַתָּא צֹלֵלְכֻסְנָא וְלִיתָא לֶהֱךָ דְּדִיּוּנֵי דְקִיסְרִי כְּדֹאמַר צַפְתָּ
דְּסוּכָה (דף ט:). דֵּהָא קָא חֲזִינָא דְלֹא הִכִּי הוּא שְׁכַל הָאוּרֹךְ וְהַרְחֹב לֹא
הוּא אֲלָא תִּירֵי אֲמָה וְאַע"ג דֵּהֶסֶם מִפְּרָשׁ שְׁפִיר מִילְתֵּיהּ דְּר' יוֹחָנָן הִכָּא

הני מילי בעיגולא אבל בריבועא בעינן טפי מכדי * כמה מרובע יתר על העגול רביע בשיתסר סגיא ה"מ עיגולא דנפיק מגו ריבועא אבל ריבועא דנפיק מגו עיגולא בעינן טפי מ"ט משום מורשא דקרנתא * מכדי כל אמתא בריבוע אמתא ותרי חומשי באלכסנא * בשיבסר נכי חומשא סגיא רבי יוחנן אמר כי * דיני דקיסרי ואמרי לה כרבנן דקיסרי דאמרי עיגולא מגו ריבועא ריבועא ריבועא מגו עיגולא פלגא: פחות מד' על ד' וכו': אמר רב נחמן ב' לא שנו אלא חלון שבין ב' חצירות אבל חלון שבין ב' בתים אפילו למעלה מעשרה נמי אם רצו לערב מערבין אחד מ"ט * ביתא כמאן דמלי דמי איתיביה רבא לרב נחמן אחד לי חלון שבין ב' חצירות ואחד לי חלון שבין ב' בתים ואחד לי חלון שבין ב' עליות ואחד לי חלון שבין ב' גגין ואחד לי חלון שבין ב' חדרים כולן ד'

על ד' בתוך עשרה תרגומא אחצירות והא
אחד ל' קתני תרגומא אד' על ד' בעא מיניה
ר' אבא מרב נחמן לול הפתוח מן בית
לעלייה צריך סולם קבוע להחירו או אין צריך
סולם קבוע להחירו כי אמרינן ביתא
כמאן דמלי דמי הני מילי מן הצד אבל
באמצע לא או דילמא לא שגא אמר ליה
אינו צריך סבור מינה סולם קבוע הוא
דאינו צריך הא סולם עראי צריך איתמר
אמר רב יוסף בר מניומי אמר רב נחמן
אחד סולם קבוע ואחד סולם עראי אינו
צריך: **מתני'** ^א כותל שבין ב' חצירות
גבוה עשרה ורוחב ארבעה מערבין שנים ואין
מערבין אחד היו בראשון פירות אלו עולין
מכאן ואוכלין ואלו עולין מכאן ואוכלין
ובלבד שלא יורידו למטן ^ה נפרצה הכותל
עד עשר אמות מערבין שנים ואם רצו
מערבין אחד מפני שהוא כפתח יותר מכאן
מערבין אחד ואין מערבין שנים: **גמ'** ^א אין
בו ארבעה מאי אמר רב אורי שתי רשויות
שולטת ^א בו לא יזוז בו אפילו מלא נימא
ורבי

אֵימָה צָרִים כָּל גִּגוֹת (לְקַח 77 דָּ). וְאֵם וּלְרִצָּן אִמָּאִי אֲסוּר הַלּוּרִיד
לְנֶטָה לְחֹרֵר הֵא מוּדוּ רִצָּן דְּחֵלִירִית רְשׁוּת לְעֵמֶן דְּלֹמֶר רַבִּי יְהוּדָה
בִּפְרֻק כָּל גִּגוֹת (לְקַח 77 דָּ): כְּשֶׁמִּתְחַלֵּל לְוֹמֵר לְדַבֵּר רַבִּי מֵאִיר כו'
לְדַבֵּר חֲכָמִים גִּגוֹת וְחֵלִירִית רְשׁוּת אִחָה וּקְרִפְפִּיתוּ רְשׁוּת אִחָה וְאִם
פִּירֵס בְּקוּטֶרֶס דְּמֹתוֹר לְהוֹלִיף מִתְחַלֵּל לְחֹרֵר לְרִצָּן וְהִבְדִּיל רֹאשִׁי
מִבְּרִיתָא מִדְּתַנִּיחַ הֵתֵס אֲשָׁי חֹרֵר וְאֲשָׁי מִרְסָתֵס כו' וְלִיכָא לְמִמֵּיר
דַּע גְּבִי הַכּוֹתל כִּיּוֹן דָּלָא יִמְחָא תְּשִׁמְשִׁמְחָא חֲשִׁיד כְּקֶרֶפֶךְ וְלֹהֲמִי אֲסוּר
לְהוּרִיד לְרִצָּן דְּחֹרֵר וּקְרֶפֶךְ שְׁתֵּי רְשׁוּתֵי הֵן דֹּא"כ אֲפִילוּ יֵשׁ פִּתְחָא
בִּינְיָהן וְעִירְבוּ אֲסוּר לְהוּרִיד לְנֶטָה דִּלְיָן עִירּוּב מוֹעִיל לְקֶרֶפֶךְ
שְׁנִי (77 דָּ): גְּבִי מִזְרֵעַ רִבּוּוֹ הֲרִי הוּא כְּגִינָה וְאֲסוּר וְאִם כִּן
יֵהֵא אֲסוּר לְהִתְחַמֵּס עַל גְּבִיזֵי אִזִּי קֶרֶפֶךְ וְאוּמֵר רֹאשִׁי דוּדֵאִי
רִצָּן מִתְחַלֵּל לְחֹרֵר הֵייוּ דוּקָא שְׁלָא עִירְבָה כָּל חֹרֵר לְעֵמֶן
גִּזְרִין דִּילְמָא אִתִּי לִאֲפֻקִי מֵאִזִּי דְּכִתְסִי לְחֹרֵר אַחֲרָת וְכֵן מוֹכַח

חלון פרק שביעי עירובין

פני מיני צעגונל. כדת רוחז דער עגול היי טפח ודח רוחז עגול
אין רחבו אלס צאמלען ואן רוחז ד' כדת מרובע צעין שרעב
בלפנטויו כמדת אמלען: צשיסער. היקפ סגיר ד' היקפ לכל רוח
דמרובע: ה"מ. דסיי באטפויי ריעצא למיהוי שימסר צעגונל דנפיק
מנו ריעצא כגון חלון מרובע: ד' על
ד' היקפו שימסר ואי מעגלט מגואי
דאין רוחז ד' אלס צאמלען אית ליה
היקפא תריסר וטפוי עליה מרובע
רציע: אלס הכא דעצית למינקט ריעוע
ד' על ד' והיקפא שימסר ד' לכל
רוח צגו עיגונל לצד מאי דמדלית
מעגונל צעי היקפא טפי כדי למנקט
צגויה מורצי ריעצא דלוי ד' הו'
ואלכסונ: מדיי רל אספא ד'.

וסגי ליה להאי עגולא צפותיא דד' טפחים ואלכסון' צעירולא וכל דצר עגול שזר מדת אלכסונו למדת ארבעו דהא אין לו זיוות כמה צעי למיחוי פותיה ד' ותמני חומשי דהא ליה חמשה ותלת חומשי וכי מפסק צעירולא דהאי שיעורא חמשה הוה היקפא חמיסר פושטי ותשעה חומשי דהוה להו שיצבר נכי חומשא: ריבוע מגו עיגולא פלגא. צעי למשקל מיניה פלגא דהאי שיעורא דפי"ש דהיינו תילתא דמעיקרא דהוה להו תמניא מיכ"ד ופשו להו שימסר דצבירה להו דרל אלכסונו דהי' ל"א צעי

לול הפתוח מן בית
ע להתירו או אין צריך
כ' אמרינן ביתא
מילי מן הצד אבל
לא שגא אמר ליה
ה סולם קבוע הוא
עראי צריך איתמר
מנימוי אמר רב נחמן
אחד סולם עראי אינו
תל שבין ב' הצירות
נעה מערבין שנים ואין
ששו פירות אלו עולין
עולין מכאן ואוכלין
ממנו נפרצה הכותל
רבין שנים ואם רצו
הא כפתח יותר מכאן
רבין שנים גמ' א
רב אפילו שתי רשויות
בו אפילו מלא נימא
ורבי

יורידו למטה דחשיב רשותא בנאפי נפשיה ולא מיטביל לא לגבי האי ולא לגבי האי אבל לענין מהיה מחילה בכל דהו פותיא הוי סתימה ואין מערבין אחד: ונלבד שאל יורידו. דפררשית: ויטר מאלן. הוי פירא והוו להו כוליה דיוורי חזר אחת ואם עירבה כל אחת לעממה הוו להו כחולקין את עירובין ואוסרין אלו על אלו: גמ' אויר צ' רשויות שולטות בו. כיון דלא חשיב למיהו רשות' בטיל לגבי תרוייהו ורשות צ' החצירות שולטות בו ואוסרין זה על זה ואפי' על ראשו אסור למטלטל: מעלין

אפילו מקרפף שלו אסור לנטול לחזירו דאמיינן לעיל דפרק
י אירא כותל שצין שמי חצירות אפילו יש לו כותל שלו בחצירו
א מטעם קרפף הוא דאסור אלא משום דאסרי אהדיי והא דשמי
דלא שמימי מאני דבתיס בחצר אבל עירבה כל חצר דאמנה
ההיא דאנשי חצר ואנשי מרפסת בפרק כל גגות (לקמן דף טז א):
ורבי

מסורת הש"ס

(א) סוכה ח" (ב) [אֶלֶּהֶם]
פ"ב מ"ז לַעֲלֵל יד: וּשְׁנֵי
(ג) [לַעֲלֵל נז.] וּשְׁנֵי, (ד) [סוכה
ח.], (ה) גִּיר הָרֹאשׁ אָמַר
רַב יְהוּדָה אָמַר ר"י בַּר
מִנְיֹמִי אָמַר ר"ג, (ו) לִקְמֹן
פז: וְכַבֵּן, (ז) [שֶׁם פז:]
(ח) [בְּסִמָּה: שְׁלֹטוֹת]

גליון הש"ס

גמ' ביתא במאן דמלי
דמי. שצת דף ה ע"א:

הגהות הגר"א

[8] [תום] ד"ה ור"י ש"י
 דהבא עליו נ"ב וזמר
 שבעה טעם שר"י וזמר
 דקופו ר"ל צריכות
 הליזון (כאן ממחזק מזה)
 האתם (מק"ל) ואזכיר
 האלכסון צעירול הוא ה'
 טופחים ו' תומשין ורביע
 חומש מגלה קריק רביע
 התיזון כ"ב טפחים ו'ג'
 וטפס תומשין.
 ומשה ור"י דהס' פטריז
 כפריש"י אלא שפירושו לנד
 אחד שבו"ק נקודת א'
 מתיזן (מתיז) צ"ל
 שחמ"ס) ואף שבעט יומר
 פטריש'י וזמר מעט קט
 שיעור גדול הקסם על
 יומר וזוהו חלי תומשין:]

מוסף רע"י

[illegible]